

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse om de tiltag, som Grønlands Selvstyre vil skulle gennemføre for at kunne leve op til kravene i FN's handicapkonvention. Redegørelsen skal udgøre et egnet grundlag for den videre proces hen imod ratificering af konventionen, og skal forelægges for Inatsisartut inden udgangen af 2012.

(Medlem af Inatsisartut Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

1. behandling

Naalakkersuisut takker Jane Petersen for forslaget, der omhandler FN's handicapkonvention. Forbedring af vilkår for personer med handicap er et område, som ligger Naalakkersuisut meget på sinde. Vi har på nuværende tidspunkt stort fokus på handicapområdet, dels i forbindelse med udlægningen af handicapforsorgen til kommunerne den 1. januar 2011 og dels gennem IPIS, Viden- og Rådgivningscenter om Handicap.

Indledningsvist kan det nævnes, at formålet med FN's handicapkonventionen er at sikre, at personer med handicap kan få fuldt udbytte af menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder samt at fremme respekten for værdigheden hos personer med handicap.

FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 13. december 2006. Danmark har ratificeret konventionen med ikrafttræden den 24. august 2009. Ved fremsendelsen af Danmarks tiltrædelse af FN's handicapkonvention blev der – ved en fejl – ikke indskrevet et forbehold for Grønland. Fejlen er først blevet opdaget i forbindelse af 1. rapport til FN's Handicapkomite sommeren 2011. Det manglende forbehold har reelt medført, at Grønland allerede på nuværende tidspunkt er forpligtet af konventionen.

Naalakkersuisut er blevet orienteret om fejlen, og den danske socialminister har beklaget overfor medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling.

Grønland kan godt anmode om at udtræde af konventionen, hvilket vil medføre, at Danmark skal udtræde af konventionen. Derefter vil Danmark på ny skulle tage stilling til konventionen, og Færøerne ligeledes, da Færøerne allerede har tiltrådt konventionen.

Naalakkersuisut mener imidlertid, at konventionen bør tiltrædes, og agter derfor i 2012 at fremsætte beslutningsforslag til Inatsisartut om tiltrædelse af konventionen.

Ressourcer til forberedelsesarbejdet vil blive fundet indenfor egen ramme.

Som konsekvens af, at Grønland formelt er forpligtet af konventionen, er der udarbejdet et bidrag vedrørende Grønland i Danmarks 1. rapport til FN's Handicapkomite. Såvel konventionen som 1. rapport er lagt på www.nanoq.gl. Begge afventer oversættelse til grønlandsk.

En konvention er en retligt bindende aftale mellem to eller flere stater, som forpligter disse stater til at efterleve bestemmelserne i konventionen. Det er ikke et krav ved tiltrædelse af en

konvention, at man straks og fuldt ud efterlever alle konventionens bestemmelser. Det vil være en løbende proces at arbejde på at efterleve konventionens mål.

FN har oprettet en særlig handicapkomite, hvis opgave er at påse, om medlemslandene aktivt arbejder hen imod en efterlevelse af konventionen.

Alle medlemslande indsender hvert 4. år en rapport til komiteen, hvor der rapporteres om, hvor langt det enkelte medlemsland er nået med at gennemføre konventionen. Komiteen skal gennemgå de indkomne rapporter og komme med forslag og gode råd til de enkelte lande om, hvorledes de kan komme nærmere en opfyldelse af konventionen.

I Danmarks 1. rapport til FN's handicapkomite har Grønland bidraget med en redegørelse for, hvilke rettigheder handicappede er omfattet af, samt hvilke foranstaltninger Grønland har iværksat for at forbedre forholdene for personer med handicap.

På mange områder efterlever Grønland bestemmelserne i konventionen, blandt andet artikel 5 hvorefter personer med handicap ikke diskrimineres. Det er allerede et grundlæggende princip i grønlandsk lovgivning at alle borgere nyder de samme rettigheder og har den samme beskyttelse efter loven uanset eventuelt handicap.

Der har i Grønland de seneste år været meget fokus på, at personer med handicap sikres de bedst mulige vilkår. Der bliver allerede på nuværende tidspunkt afsat betydelige økonomiske ressourcer på blandt andet hjælpemidler og hjælpeforanstaltninger til personer med handicap. Det er vigtigt for Naalakkersuisut, at personer med vidtgående handicap sikres en tilværelse så nær det normale som muligt. Der arbejdes hen imod, at hverdagen for en person med handicap skal være præget af uafhængighed og selvstændighed til at træffe egne valg.

IPIS er som viden- og rådgivningscenter medvirkende til, at Grønland efterlever konventionens artikel 8, som omhandler bevidstgørelse af handicap i samfundet. IPIS er særligt målrettet personer med handicap, pårørende, fagfolk og institutioner, men alle har mulighed for at henvende sig til IPIS.

På nogle områder kan det – også på lang sigt – være vanskeligt at opfylde målene i handicapkonventionen. Efter artikel 9 skal medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til fysiske omgivelser og transportmuligheder.

Det er klart, at der kan være vanskeligheder forbundet med at give personer med gangbesvær eller rullestolsbrugere mulighed for uhindret at kunne komme rundt, idet den grønlandske natur og infrastruktur sætter begrænsninger. Det har ikke tidligere været en naturlig del at udarbejde bygninger således, at de er tilgængelige for alle. Mange ældre bygninger er udformet på en sådan måde, som vanskeliggør adgangen for eksempelvis gangbesværede eller rullestolsbrugere. Bygningsstrukturen kan ikke umiddelbart ændres, men ofte kan bygningen gøres mere handicapvenlig ved hjælp af eksempelvis en rullestolsramper eller fjernelse af dørtrin.

Lovgivningen på byggeområdet lever i store træk op til FN-konventionens artikel 9 om tilgængelighed. I bygningsreglementet fra 2006 er der således en række generelle krav til tilgængeligheden i bebyggelsen. Derudover er der ved byggeri, hvortil offentligheden har adgang, blandt andet krav til indretning af wc-rum, så de kan bruges af personer i kørestol. Bestemmelserne i bygningsreglementet skal altid overholdes ved opførelse af ny bebyggelse eller ved væsentlige ændringer af bebyggelse. Det kan nævnes, at Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik har gennemført kurser for involverede aktører, dvs. bygherrer, projektledere og håndværkere, hvor der blandt andet tages udgangspunkt i de problemer, som personer med handicap står overfor. Formålet med kurserne har været, at der i fremtidens byggeri tages mere hensyn til personer med handicap.

Med ovennævnte bemærkninger og idet Naalakkersuisut ser frem til en god debat, indstilles det fremsatte beslutningsforslag til vedtagelse.